

ЕКОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ

Демчишин В.Д.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,

Миколаївський національний аграрний університет,

м. Миколаїв, Україна

Баришевська І.В.,

канд.екон.наук, доцент кафедри фінансів,

банківської справи та страхування,

Миколаївський національний аграрний університет,

м. Миколаїв, Україна

Досліджено сучасний стан екологічної ситуації в країні. Виявлено причини та наслідки.

Ключові слова: *природно-ресурсний потенціал, екологічна ситуація, небезпека.*

Економіці України притаманна висока питома вага ресурсномістких та енергоємних технологій, впровадження та нарощування яких здійснювалося найбільш «дешевим» способом - без будівництва відповідних очисних споруд. Це було можливим за відсутності ефективно діючих правових, адміністративних та економічних механізмів природокористування та без урахування вимог охорони довкілля [1].

За природно-ресурсним потенціалом Україна – одна з найбагатших в Європі. Водночас екстенсивне й екологічно непродуктивне використання найважливіших природних ресурсів, високий рівень сільськогосподарської освоєності та розораності земельних територій, інтенсивне використання прісних поверхневих ресурсів і лісових масивів призвели до величезних змін природних екосистем країни, тому Україна сьогодні – це одна з найбільш несприятливих за екологічними показниками держава [2].

Відомо, що в країні щороку утворюється майже 2 млрд. т різних відходів. Обсяги викидів шкідливих речовин у атмосферне повітря сьогодні складають біля 10 т/м², або 133 кг на одну особу [2].

На стан екологічної ситуації в регіонах України впливає також прояв еколого-географічних проблем. Серед них для України характерними є:

- зменшення запасів корисних копалин, вичерпання ресурсів, зниження їх якості й розмаїття,
- небезпека порушення середовища внаслідок добування корисних копалин тощо);
- зміна структури земельних ресурсів унаслідок вилучення земель під господарські потреби й забудови, а також через розвиток негативних процесів у ландшафтах (ерозії, абразії, карсту, суфозії та просідання ґрунтів, підтоплення і заболочення, тощо);
- зниження родючості ґрунтів унаслідок вимивання гумусу, засолення, підтоплення тощо;
- забруднення важкими металами, пестицидами й іншими речовинами;

- зменшення запасів і забруднення поверхневих та підземних вод унаслідок посиленого водозабору, внесення забруднюючих речовин у водні об'єкти в процесі виробництва й ведення комунального господарства;
- забруднення повітря та зміна його складу внаслідок промислових та інших викидів у атмосферу;
- скорочення розмаїття рослинного й тваринного світу та зміни в його генофонді;
- зменшення біологічної продуктивності ландшафтів ;
- погіршення геогігієнічних та санітарно-епідеміологічних умов життєдіяльності людини та існування живих організмів.[3]

Отже, низка проаналізованих причин призвела до різкого погіршення екологічного стану в Україні та розвитку екологічної кризи в державі. За підрахунками незалежних експертів, на розв'язання екологічних проблем України доведеться витратити 1-1,5 трлн. дол. США, і роботи триватимуть 8-10 років [4].

Ці проблеми виникли тому, що структура господарства України, що розвивалося десятиліттями, не відповідала в багатьох регіонах їх інтегральному потенціалу. При цьому не враховувались об'єктивні потреби й інтереси людей, що тут проживали, та екологічні можливості конкретної території. Провідними галузями господарства є енергетика, гірнично- та вугледобувна, хімічна промисловість, машинобудування. Фізично й морально застаріле устаткування в цих галузях обумовило інтенсивне використання енергії, води, землі та інколи не контрольовані викиди забруднюючих речовин у всі компоненти природи. Щорічно в процес виробництва залучається близько 1,5 млрд т первинної сировини, а обсяг відходів цих галузей промисловості становить близько 15 млрд т. Таким чином, на сьогодні для України стан розвитку виробництва є головним еколого-формуєчим фактором. Акцентуємо увагу, що стан природи в Україні — критичний, а в деяких її регіонах деградація має незворотний характер [4].

У разі подальшого зберігання подібного стану речей наша держава ризикує скотитися в плані екологічної небезпеки для життя людей на рівень

африканських країн. Тому ключове завдання громадськості – тримати основні екологічні проблеми в фокусі суспільної уваги, добиватися від керівництва держави реального покращення ситуації з охороною навколишнього середовища.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Білявський Г. О. 1. Основизагальної екології / Г. О. Білявський. – 2010. – С. 115–127.
2. Андрейцев Ю. І. Екологічна експертиза, право та практика [Електронний ресурс] / Ю. І. Андрейцев. – 2015..
3. Екологія довкілля та безпека життєдіяльності населення у промислових регіонах України / А.М. Сердюк, В.П. Стусь, В.І. Ляшенко ; Ін-т гігієни та мед. екології ім. О.М. Марзєєва НАМН України [та ін.]. - Д. : Пороги, 2011. - 486 с.: табл., іл. - Бібліогр.: с. 464-480.
4. Чорнобиль: екологія і здоров'я : науково-практичний збірник / за заг. ред. Ю.І. Бандажевського. - Іванків : Координац. аналіт. центр "Екологія і здоров'я", 2014 - .Вип.1. - 2014. - 116 с.

Annotation: The current state of the environmental situation in the country has been investigated. Causes and consequences have been identified.

Key words: natural resource potential, ecological situation, danger.